

Muistio Keskustan Pirkanmaan piiri ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1.2021–31.12.2024

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen kaikkiin valtionavustusta saaviin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin sekä kahteen muuhun rekisteröityyn puolueeseen, jotka eivät saa valtionavustusta.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 61 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2026 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtavat tilintarkastajat Johanna Kormu, Pontus Londen ja Minna Tyrväinen, ylitarkastajat Ella Lyytinen, Ines Gullichsen, Hanna Surakka, Malviina Vahtera ja Artur von Bonsdorff sekä tarkastaja Elina Nordström. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 13.3.2025. Piirijärjestö on toimitannut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin etäyhteyksin 12.9.2025. Tarkastukseen osallistuivat Keskustan Pirkanmaan piiri ry:stä toiminnanjohtaja Janne Riitakorpi.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjensä ja naisjärjestönsä tilinpäätöstiedot: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Keskustan Pirkanmaan piirin oli tätä varten tullut toimittaa vastaavat asiakirjat ja tiedot asianomaiselle puolueelle.

Keskustan Pirkanmaan piiri ry:n vuosien 2021–2024 tilinpäätöstiedot on toimitettu puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Piirin tilintarkastuskertomuksiin vuosilta 2021–2024 sisältyvät puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määräästä ja sen antajasta ilmoitetaan valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Piiri on tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2022 yhteensä 12 000 euron määrästä. Piiri ei ollut tehnyt vuosilta 2021 ja 2024 ajantasaisia ilmoituksia. Tarkastuksessa ei todettu tukia, joita olisi tullut ilmoittaa.

Keskustan Pirkanmaan piiri on maksanut vuonna 2023 ehdokkaan vaalimainoksia ja laskuttanut nämä mainoskulut ehdokkaalta. Laskutettu summa on ylittänyt ylittäneet 1 500 euron yhteismäärän. VTV on suositellut ajantasaisen ilmoituksen tekemistä myös kyseisistä suorituksista. Suositus on voimassa vuoden 2023 loppuun saakka.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Keskustan Pirkanmaan piiri on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamissaan valtionavustustilityksissä puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä ja siirtämisestä.

Piiri on valtionavustustilitystensä mukaan saanut puoluetukea vuonna 2021 58 723,00 euroa, vuonna 2022 48 723,00 euroa, vuonna 2023 37 145,00 euroa ja vuonna 2024 37 601,00 euroa.

Piiri on siirtänyt valtionavustusta eteenpäin vuonna 2024 Pirkanmaan Keskustanaisille 5 585,00 euroa. Tarkastuksessa havaittiin, että piiri ei ollut tehnyt valtionavustuslain 7 §:n mukaisesti sopimusta valtionavustuksen siirtämisestä. Piiri on valvonut siirretyn valtionavustuksen käyttöä asianmukaisesti, ja sitä siirrettiin eteenpäin hakemuksen perusteella. Piirin tulee kuitenkin jatkossa tehdä puoluetuen siirtämisestä valtionavustuslain mukaisesti sopimukset. Tarkastusvirasto on suositellut, että sopimukset tehdään vuosittain, jotta niiden sisältämä tieto olisi ajantasaista.

Pakotteiden huomioiminen valtionavustuksen käytössä

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastusvirasto tiedusteli kaikilta puolueilta selvitystä siitä, miten ne ovat varmistuneet puoluetukeen lisättyjen ehtojen noudattamisesta.

Keskustan Pirkanmaan piiri ilmoitti tarkastuksen aikana, että ehdoista ja rajoituksista ollaan tietoisia. Perustoiminnassa hankinnat tehdään tutuilta ja kotimaisilta toimijoilta. Tarvittaessa toimijan taustat tarkastetaan, etenkin jos hankintoja tehdään ulkomaisilta toimijoilta.

Tarkastusvirasto selvitti talouspakotteiden noudattamista tekemällä pistotarkastuksia puolueiden kirjanpitoaineistoon. Tarkastuksen perusteella ilmeni, että piiri on varmistunut valtionavustuspäätöksessä mainittujen talouspakotteiden noudattamisesta. Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt, että piiriyhdistys olisi tehnyt hankintoja pakotelistatuilta tahoilta.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on valtionavustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Elina Nordström

Tarkastaja

JAKELU Keskustan Pirkanmaan piiri ry
TIEDOKSI Suomen Keskusta r.p.